

Kabinet houdt koers in passend onderwijs

In de aanloop naar een uitvoerig, maar liefst zeven uur durend, debat in de Tweede Kamer op 2 juli hebben flink wat Kamerleden in de media heftige kritiek geuit op passend onderwijs als zodanig. Dat ging vaak over de inrichting en werking van samenwerkingsverbanden, het ontbreken van inzicht in de besteding van de middelen en het gevoel van leraren, ouders en andere stakeholders weinig invloed te hebben op de manier waarop passend onderwijs vorm krijgt en wordt uitgevoerd. De minister heeft voorafgaand aan het debat in een brief uiteengezet hoe hij naar de evaluatiegegevens in de voortgangsrapportage kijkt en welke stappen hij wil zetten om de koers op passend onderwijs te versterken. Met die brief heeft minister Slob kennelijk de juiste toon getroffen, want in het debat werd door alle partijen de koers van het kabinet omarmd en kreeg de minister volop ruimte om zijn acties langs drie lijnen te gaan uitvoeren.

1. Eigenaarschap

De eerste lijn van de minister is om het eigenaarschap van passend onderwijs bij scholen en leraren te leggen, met betrokkenheid van ouders. Passend onderwijs wordt nog te veel gezien als iets dat van bovenaf is opgelegd, terwijl het juist gaat om regionaal een passend onderwijsaanbod te creëren voor alle kinderen. Daarom wil minister Slob dat scholen elk jaar het schoolondersteuningsprofiel (SOP) opnieuw vaststellen met een advies van de medezeggenschapsraad. Hiermee is het ieder jaar opnieuw duidelijk wat de school aan basis- en extra ondersteuning kan bieden. Tijdens het debat in de Kamer stelden verschillende leden van de vaste Kamercommissie voor onderwijs kritische vragen over het schoolondersteuningsprofiel. Enerzijds is de vraag gesteld of het idee van de minister om het SOP jaarlijks door de school te laten vaststellen, wel ervaren wordt als meer zeggenschap

in plaats van weer extra bureaucratie. En Kamerleden vroegen zich anderzijds af of het SOP wel bijdraagt tot helderheid over passend onderwijs. Daarom diende D66-Kamerlid Van Meenen een motie in die juist wil dat die informatie in de schoolgids wordt vermeld in plaats van in het SOP. Deze motie is door de minister ontraden, maar door de Kamer wel aangenomen. Het is nu dus wachten op een reactie van minister Slob op deze motie over óf dan wel hoe hij deze motie gaat uitvoeren.

Om de medezeggenschap op de begroting van samenwerkingsverbanden te verbeteren zal het kabinet de aangekondigde wetwijziging met instemmingsrecht van de MR, op de begroting ook laten gelden voor de OPR (Ondersteuningsplanraad; de MR van een samenwerkingsverband) voor de begroting van het samenwerkingsverband. Verder roept minister Slob

scholen en samenwerkingsverbanden op om overmatige administratie aan te pakken en dit te bespreken in de medezeggenschapsraden en OPR.

2. Informatievoorziening scholen, ouders, leraren

De tweede lijn van minister Slob gaat over de informatievoorziening voor scholen, ouders en leraren. Veel leraren, maar ook directeurs van scholen, medezeggenschapsraden en ouders hebben geen idee hoeveel geld er beschikbaar is voor het realiseren van passend onderwijs. Samenwerkingsverbanden worden aangesproken op het bieden van dat inzicht en het ministerie zal bekendmaken hoeveel geld een school zou ontvangen als alle beschikbare middelen over de scholen zouden worden verdeeld. Verder worden maatregelen genomen om meer leerlingen (deels) naar school te laten gaan. De Variawet, van kracht vanaf 1 augustus 2018, biedt al mogelijkheden om deels

op school en deels elders onderwijs te ontvangen (zie Passend Onderwijs Magazine, 2018 nummer 2). Ook gaat het kabinet het mogelijk maken dat leerlingen gedurende maximaal een jaar op een particuliere school onderwijs kunnen krijgen. Samen met het ministerie van VWS wordt gezocht naar mogelijkheden om meer ruimte te creëren voor onderwijs-zorgarrangementen. Tot slot wil de minister dat samenwerkingsverbanden meer werk maken van het informeren van ouders en het betrekken van ouders bij gesprekken over ondersteuning en verwijzing.

3. Samenwerking tussen scholen versterken

In de derde lijn wil minister Slob een aantal zaken rondom de samenwerkingsverbanden aanscherpen. Om tot een betere verantwoording te komen gaat de minister schoolbesturen verplichten samenwerkingsverbanden meer inzage

te geven in gegevens, die nodig zijn voor een doelmatige sturing en verantwoording. Ook wordt doorgezet op een onafhankelijk intern toezicht bij samenwerkingsverbanden, zoals de Tweede Kamer eerder al had gevraagd (juli 2017). Om beter zicht te krijgen op de informatiebehoefte in het veld gaat de minister in het najaar van 2018 zelf op verschillende plekken in het land in gesprek met betrokkenen.

De kern van de drie lijnen van minister Slob komt erop neer dat hij terug wil naar de basis: wat hebben leerlingen nodig? Wat hebben leraren en scholen nodig om dat te kunnen organiseren? En hoe kan het samenwerkingsverband ze daarbij het beste ondersteunen?

Moties

In het debat bleek dat de aanpak van Minister Slob op veel waardering kan rekenen. Verschillende partijen hadden nog wel op- en aanmerkingen, maar op hoofdlijnen steunen alle partijen het beleid van dit kabinet. Via een aantal moties heeft de Kamer nog een paar extra accenten geplaatst. De meeste konden op een of andere manier op instemming rekenen van het kabinet. Dat gold niet voor de motie Van Meenen over de schoolondersteuningsprofielen. Waar minister Slob het jaarlijks vaststellen van het SOP ziet als een mogelijkheid om leraren en ouders beter te betrekken bij passend onderwijs, heeft de Kamer nu uitgesproken dat de schoolondersteuningsprofielen weg kunnen en dat de informatie in de schoolgids opgenomen kan worden. Hieronder een overzicht van de andere aangenomen moties:

- **Motie Van den Hul (PvdA)** verzoekt de regering om te verkennen of en hoe onderwijs aan kinderen vormgegeven kan worden en welke samenwerking tussen opvanglocaties en het onderwijs daarbij nodig en mogelijk is, teneinde een passend onderwijszorgarrangement te stimuleren.

“De kern van de drie lijnen van minister Slob komt erop neer dat hij terug wil naar de basis.”

- **Motie Beertema (PVV)** verzoekt de regering de toegangssystematiek, de bekostigingssystematiek en de onderwijstrajecten binnen het passend onderwijs meer landelijk te harmoniseren dan nu het geval is om de excessen die zich nu regelmatig voordoen te voorkomen.
- **Motie Van Meenen (D66)** verzoekt de regering in gesprek te treden met de samenwerkingsverbanden die het schoolmodel hanteren en slecht samenwerken. En een plan op te stellen om samenwerking in de regio te bevorderen, zodat leerlingen ondersteuning op maat krijgen.
- **Motie Van Meenen (D66)** verzoekt de regering in samenwerking met het veld de positie van het onderwijspersoneel en de verantwoordelijkheden van de school bij medisch handelen te verduidelijken, zodat samenwerkingsverbanden het juist kunnen opnemen in de basisvoorziening.
- **Motie Rog (CDA)** verzoekt het kabinet, samen met het onderwijsveld te onderzoeken of het mogelijk is binnen de regels voor vavo (volwassenonderwijs) maatwerk te bieden en te bevorderen dat alle instellingen voor vavo deelnemen aan een samenwerkingsverband voor passend onderwijs.

Auteur: Jack Biskop

*Directeur-bestuurder swv
Passend Onderwijs (PO)
Roosendaal-Moerdijk.*

Wat vinden de politieke partijen over passend onderwijs?

In het Kamerdebat van 2 juli hebben verschillende partijen zich uitgelaten over passend onderwijs. Hiermee een overzicht van hun standpunten.

- **PvdA (Van den Hul)** wil graag minder regels, meer handen in de klas en betere samenwerking tussen scholen. Verder wil de PvdA een betere samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg voor leerlingen met ernstige beperkingen en in het bijzonder voor de doelgroep leerlingen die in een vrouwenopvang verblijven.
- **PVV (Beertema)** constateert dat het op veel plekken goed gaat. Zorgen zijn er wel om een nog te grote groep thuiszitters, de dubbele petten van schoolbesturen in samenwerkingsverbanden en de grote verschillen in het land. De PVV pleit voor meer landelijke harmonisatie in de uitwerking van passend onderwijs.
- **D66 (Van Meenen)** memoreerde aan de tegenstem voor het wetsvoorstel in 2010, maar ziet veel goeds in de aanpak van de minister. Aandacht wordt gevraagd voor het terugdringen van thuiszitters, de grote verschillen tussen regio's, het samenwerkingsverband als smal financieel doorgeefluik (schoolmodel), het onafhankelijk toezicht en de basisondersteuning. D66 wil het SOP afschaffen.
- **GroenLinks (Westerveld)** wil kleinere klassen, meer zorg op school, vereenvoudiging van procedures bij samenwerkingsverbanden, meer specialistische kennis op de basisscholen en meer aandacht voor de kinderen zelf.
- **CDA (Rog)** wil de procedures bij samenwerkingsverbanden vereenvoudigd zien. Voor het verder terugdringen van thuiszitters wil het CDA voor iedere thuiszitter een thuiszittercoach. Zoals al eerder in een motie verwoord moet het beschikbare geld op de werkvloer terecht komen en niet onnodig wordt opgepot.
- **VVD (Heerema)** ziet in passend onderwijs een systeem dat op papier werkt, maar in de praktijk (nog) niet. Het vinden van een passende onderwijsplek duurt vaak te lang en er zijn te veel regels. Meer aandacht wil de VVD voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen met ernstige meervoudige beperkingen. Schoolbesturen kunnen niet toezichthouder zijn in de eigen samenwerkingsverbanden.
- **SP (Kwint)** ziet nog veel loketten en een doolhof aan regels. De SP wil 1 loket om hulp te vragen, het is aan de professionals om achter het loket te regelen hoe dat moet. Kinderen die het nodig hebben moeten gebruik kunnen maken van speciaal onderwijs. Als de leraar hulp of een verwijzing naar speciaal onderwijs nodig vindt, dan moet die meteen afgegeven worden. Achteraf moet maar bekeken worden hoe de administratie kloppend gemaakt moet worden.